

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMLER AÇISINDAN FİNANSAL KİRALAMANIN (LEASİNG) ÖNEMİ

The Importance Of Leasing For Small And Medium Enterprises

Öğr. Gör. Pelin Özgünay

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu İstanbul/Türkiye

ORCID: 0000-0002-2146-3181

Cite As: Özgünay, P. (2021). "Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmeler Açısından Finansal Kiralamanın (Leasing) Önemi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(49): 2108-2114.

ÖZET

Finansal kiralama kurum maliyetlerini azaltmak için kullanılan bir finansal araçtır. Bu makale Leasing ya da finansal kiralama kavramının ekonomik hayatta ne anlama geldiğini, dünyadaki ve Türkiye'deki finansal değerinin nerede olduğunu anlamaya çalışmaktadır. Finansal kiralamanın kullanım nedenleri ve uygulamada yaşanan problemleri irdelemektedir. Ayrıca, KOBİ'ler açısından da rağbet gören leasing finans biçiminin bazı risk ve avantajlarına değinmektedir. Bu çalışmanın amacı işletmelerde finansal araçlar sınıfında yer alan leasingi daha önce yapılan araştırmalar ışığında önemini vurgulamak ve ekonomik değerinin artırılmasına yönelik literatüre katkı sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Araçlar, KOBİ, Leasing, Finansal Kiralama.

ABSTRACT

Financial leasing is a financial instrument used to reduce corporate costs. This article tries to understand what the concept of leasing or financial leasing means in economic life and where its financial value is in the world and in Turkey. It examines the reasons for the use of financial leasing and the problems experienced in practice. It also touches upon some of the risks and advantages of the leasing finance form, which is also in demand for SMEs. The aim of this study is to emphasize the importance of leasing, which is in the class of financial instruments in enterprises, in the light of previous research and to contribute to the literature on increasing its economic value.

Keywords: Financial Instruments, SME, Leasing, Financial Leasing.

1. GİRİŞ

Toplum finansal kiralama konusundaki tutumunu gün geçtikçe değiştirmektedir. Geçmişteki tutumlar bizlere, insanların ihtiyaçları için tasarruf sağladıklarını ve doğrudan bir satın alma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu nedenle tüketiciler beklemek yerine anında memnuniyet aramaktadırlar. Şirketler de tüketicilerin tutumlarını dikkate almaktadır. Ancak şirketler için finansal kiralama seçenekleri sadece kiralama değil, hangi seçeneğin şirket için en iyi olacağı konusunda dikkatli bir şekilde planlanmış stratejik finansal süreç olmaktadır. Elbette bu açıklamayı, trendler ve finansal kiralama sektöründeki alışkanlıkların günümüzde hızla değişmesi ortaya çıkarmaktadır. Finansal kiralama endüstrisi, değişen müşteri ihtiyaçlarını ve teknolojik aksaklığı geleneksel iş modellerini artırdığı için kapsamlı bir dijital dönüşüm geçirmektedir. İş uygulamalarının temelinde teknolojinin benimsenmesi, giderek daha rekabetçi bir küresel pazarda faaliyet gösteren finansal kiralama şirketleri için doğrudan müşteri erişiminin, otomasyonun ve yeni finansman modellerinin yararlarının önünü açmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde leasing ya da finansal kiralama kavramının ne olduğuna dair teorik bilgiler, leasing unsurları, leasingin avantajları ve dezavantajları aktarılmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise dünyada ve Türkiye'de leasing sektörü rakamsal değerlerle harmanlanılarak araştırmaya tabi tutulmuş, özellikle küçük işletmelerin leasingi uygulama nedenleri literatür kapsamında araştırılarak analiz edilmiştir. Değişen global koşullarla birlikte leasing uygulamalarında yaşanan problemler ve bu problemlerin nasıl giderileceğine dair bilgiler aktarılarak incelenmiştir ve son olarak önerilerde bulunulmuştur.

2. Finansal Kiralama (Leasing)

Kiralamak diğer adıyla leasing kelimesi, İngilizce dilinde lease kelimesinden türetilmiştir. Leasing, yatırımcının gereksinimi olan araç gereç, donanımların tamamının veya bir kısmının bir kiralama şirketince yatırımcıya, piyasadan satın alınarak kiralanması olarak tanımlanabilmektedir. Avrupa ülkelerinin çoğunda kavram leasing kelimesi olarak kullanılmaktadır. Bazı Avrupa ülkelerinde ise leasing kelimesi daha başka kelimeler şeklinde kullanılmaktadır. Örnek olarak, Almanca'da Leasinggeschaef olarak kullanırken,

Fransızca'da uzunca bir zaman Credit-bail olarak kullanılmıştır, fakat sonraları bu kavramın finansal leasingleri tam olarak kapsayamaması ve amacına uygun görülmemesi sebebiyle Location financiere kavramı yerine kullanılmaya başlanmıştır (Kocaağa, 1999: 28). Başka bir tanıma göre; finansal kiralama (leasing), yatırımcıların ihtiyacı oldukları yatırım mallarını bireysel imkanlarıyla ya da kredi yolu ile edinilen fonları kullanarak satın alma yerine, gereksinim duyulan bu varlıkları finansal kiralama kuruluşları aracılığı ile aldırarak, finansal kiralama kuruluşunun almış olduğu bu malları özel bir sözleşme ile ihtiyaç sahiplerine ilettiği bir yöntem olarak ortaya çıkmaktadır (Karakoç, 2003: 77). Kamu ve özel sektör kuruluşları, işlerinin devamlılığı için makine ve araç gereç gibi bazı taşınır ve taşınmaz malları kullanmak zorunda olmaktadır (Altıp, 1990: 30). Finansal kiralama, bir varlığın mülkiyetinin edinilmesinin zorunluluk olmadığı, yararlanma hakkına sahip olmanın yeterli olduğu fikrine dayanmaktadır (Köteli, 1991: 2).

Genel olarak kiralama, sermaye ekipmanı alımı için bir finansman yöntemi olarak görülmektedir. Kiralama, kiraya veren ile kiracı arasında, kiracının kendisine düzenli ödeme karşılığında belirli bir süre için kiraya verenin varlığını kullanma hakkına sahip olduğu bir sözleşme şeklindeki orta vadeli bir finansman olanağı sağlamaktadır. Kiralama süresinin sonunda, kiracı ekipmanı satın alma hakkına sahip olmaktadır. Kiracıya genellikle kira bedelinin vergiye tabi gelirden indirilmesine izin verilmektedir. Kiralama yoluyla birçok işletmenin makine, teçhizat, araç ve/veya mülkü satın alınabilmektedir. Doğrudan sermaye yatırımı yapmak yerine, herhangi bir işletme, kiralama finansmanı yardımıyla ekipman, araç, demirbaş vb. varlık ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Kiraya verenler, genellikle kiracı tarafından seçilen ekipmanı satın almakta ve belirli bir süre için kendilerine tahsis etmektedirler. Kiralama süresi boyunca kiracı, kiraya verene, kararlaştırılan bir faiz oranında periyodik ödemeler yapmaktadırlar. Kiralama süresinin sonunda, ekipman ya işletmenin mülkiyetine devredilmekte ya kiraya verene iade edilmekte, atılmakta veya üçüncü bir tarafa satılmaktadır. Finansal kiralama, kiracı genellikle varlığı almakta veya elinde tutmaktadır (Hossain, 2013: 72).

Finansal kiralama, yeni yatırımlar ortaya çıkarmak isteyen şirketlerin yatırımlarını, öz sermayeden veya banka kredisinden temin etmek yerine, yatırım için daha az likit kaynak temin ederek ve yatırım sonucunda oluşacak borçlarını uzun vadede ödeyebildikleri farklı bir finansman tekniği olarak tanımlanmaktadır (Akıncı, 2000:117).

2.1. Finansal Kiralama Tarafları

Leasing işleminin gerçekleşebilmesi için iki taraf yani kiralayan ve kiracı olması gerekmektedir.

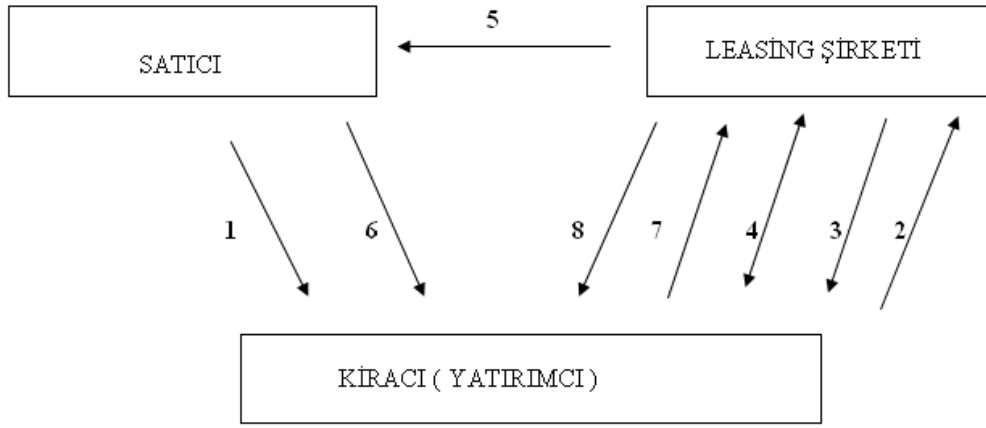
Kiralayan

Kiralayan Leasingi, Leasing firmasını anlatmaktadır. Tezhizatların finansmanını ortaya koyan, hukuki mülkiyeti üzerinde bulunan ve sözleşme ile önceden tayin edilen kullanım payını kiracıya aktaran taraf olmaktadır. Hukuki yapıları, kazanımları vergi karları gibi nitelikler kanun koyucu tarafından düzenlenmektedir. Kiralayanları şu şekilde sınıflandırılabiliriz.

- ✓ Satıcı veya Üretici Kiralama Kuruluşları: Genel olarak satışları güçlendirmek için kiralama seçeneğini tercih eden üretici şirketlerin alt kısımları veya finansal kiralama seçen kuruluşların şubeleri olmaktadır.
- ✓ Finansal Şirketlerin Sahibi Olduğu Kiralama Kuruluşları: Bankalar veya bankaların kiralama kuruluşları, kredi şirketleri ve sigorta kuruluşları gibi finansal kuruluşların sahibi olduğu üç taraflı kiralama kuruluşları, dolar karşılığı kiralama esasına göre çalışmaktadırlar.
- ✓ Kamu ve Özel Kiralama Şirketleri: Leasing'i kullanan bu şirketler gene olarak kiralayan, kiracı ve teçhizatın üreticisinin de bulunduğu üç taraftan oluşmaktadır.

Kiracı

Yatırımın finansmanını leasing yöntemi ile ortaya koyan, tespit edilen kira bedeli karşılığında yatırım malını kullanım hakkına sahip olan kişi olmaktadır. Türkiye'de finansal kiralamanın hukuksal sınırlarını çizen 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'na göre, kiracılar için herhangi bir şart ortaya konulmamıştır. Sadece kiracının genel sözleşme ehliyetine sahip olması yeterlidir ibaresi konulmuştur (Muhasebe Dersleri, 2020).

Şekil1. Leasing Süreci (Leasing (Finansal Kiralama), 2020,
2www.deu.edu.tr/userweb/yasemin.yeginboy/dosyalar/leasing.ppt)

2.2. Finansal Kiralamanın Kapsamına Giren Mallar

Finansal kiralama genel olarak tüm malların kiralanmasına olanak tanımaktadır. Yurt dışında finansal kiralamanın kapsamına giren başlıca mal sınıfları aşağıdaki şekliyle ortaya konulmuştur (Muhasebe Dersleri, 2020).

- ✓ Tüm ekipman ve makine,
- ✓ Deniz, hava ve kara nakil araçları,
- ✓ Nakli oluşmayacak araziler, bina ve santraller

Türkiye’deyse en fazla finansal kiralama potansiyeli olan mallar ise şu şekilde ortaya çıkmaktadır:

- ✓ Yüksek kapasiteli bilgi işlem üniteleri.
- ✓ Özel, askeri, kamu amaçları ile kullanılmak üzere kargo ve yolcu helikopterleri ile uçaklar,
- ✓ Tıbbi cihazlar,
- ✓ Turizm ve belediye kuruluşlarında kullanılacak şirketlere ait otomobiller, yol otobüsleri,
- ✓ Tankerler, Konteynerler, kuru yük gemileri, turistik ve özel amaçlı yatlar, Ro-Ro deniz araçları ve yüzer havuzlar,
- ✓ Sanayi kalıpları,
- ✓ Kamyonlar, Yol-iş-inşaat makineleri, vinçler,
- ✓ Santraller ve tüm haberleşme araçları,

2.3. Finansal Kiralamanın Avantajları

Finansal kiralama, sabit varlık gereksinimlerini çözmek için varlığın satın alınmasına karşı tercih edilen bir çözüm haline gelmektedir. Bu yatırımı değerlendirirken, sermaye sahibinin finansal kiralama işleminin sermaye üzerinde daha iyi getiri sağlayıp sağlayamayacağını anlaması esas olmaktadır.

Kiralamanın en büyük avantajı, nakit çıkışının veya finansal kiralama ile ilgili ödemelerin birkaç yıla yayılmış olması ve böylece bir defalık önemli nakit ödemelerinin yükünü kurtarmaktadır. Bu, bir şirketin sabit nakit akışı profilini sürdürmesine yardımcı olmaktadır.

Bir varlığın kiralanması sırasında, varlığın mülkiyeti hâlâ kiraya verene ait olmaktadır. Ancak kiracı kira masrafını ödemektedir. Bu anlaşma göz önüne alındığında, bir işletmenin aksi takdirde uygun olmayan veya pahalı görünebilecek kaliteli varlıklara yatırım yapması makul olmaktadır. Bir şirketin bir varlığa yatırım yaparak satın almaya karar vermesi durumunda, şirketin diğer sermaye ihtiyaçlarını finanse etmesi veya daha iyi bir sermaye yatırımı kararı için para biriktirmesini sağlamaktadır. Finansal kiralama gideri veya finansal kiralama ödemeleri faaliyet gideri olarak kabul edilmektedir ve dolayısıyla faizler vergiden düşülebilmektedir. Kira harcamaları faiz gideri ile aynı muamele görse de, kira kontratı borçtan farklı bir şekilde değerlendirilmektedir. Leasing, bilanço dışı borç olarak sınıflandırılmakta ve şirketin bilançosunda görünmemektedir. Kira giderleri genellikle varlığın ömrü boyunca sabit kalmaktadır veya kira sözleşmesi, enflasyona paralel olarak artmaktadır. Bu durum, bir bütçeleme uygulamasına geçerken masrafların veya nakit çıkışının planlanmasına yardımcı olmaktadır. Leasing, yeni kurulan bir işletme için daha düşük başlangıç maliyeti anlamına geldiği için ideal bir seçenek olmaktadır. Teknolojinin eski hale gelme riskinin

yüksek olduğu sektörde faaliyet gösteren işletmeler için, leasing büyük getiri sağlamaktadır ve işletmeyi yakın zamanda yenilenebilecek bir teknolojiye yatırım yapma riskinden kurtarmaktadır. Kiralama süresinin sonunda kiracı, mülkü satın alma ve kiralama sözleşmesini feshetme hakkına sahip olmaktadır. Böylece işletme için esneklik sağlamaktadır (Advantages and Disadvantages of Leasing, 2020, <https://efinancemanagement.com/sources-of-finance/advantages-and-disadvantages-of-leasing>).

2.4. Finansal Kiralamanın Dezavantajları

Finansal kiralamanın avantajlarının olmasına karşılık bazı dezavantajlara da sahip olduğu görülmektedir. Finansal kiralamanın maliyeti yüksek olmaktadır. Çünkü kira sözleşmelerinde bulunan saklı komisyonlar ve faiz oranları çok fazla olabilmektedir. Finansal kiralamanın bir başka dezavantajı ise, kiracı şirkete hızlandırılmış amortisman kullanma olanağı vermemektedir (Akgüç, 1998: 56.)

Yatırımcıların uzun vadeli borçları borç olarak gördükleri göz önüne alındığında, bir işletmenin sermaye piyasalarına dokunması ve piyasadaki daha fazla kredi ya da diğer borçlanma biçimleri alması zorlaşabilmektedir. Genel olarak, bir kira sözleşmesine girmek karmaşık bir süreç olmaktadır ve kiralanan bir varlığın eksiksiz bir şekilde belgelendirilmesini ve uygun şekilde incelenmesini gerektirmektedir.

3. DÜNYADA FİNANSAL KİRALAMA SEKTÖRÜ

White Clarke Grubu Küresel Finansal Kiralama Raporu, uluslararası finansal kiralama hacmi ve bölgelere göre büyüme, piyasaya giriş, penetrasyon oranları ve pazar payları ile en büyük 50 finansal kiralama pazarının büyüklüğüne göre bir sıralama sunmaktadır. Global Leasing Raporu, White Leasing Group tarafından Dünya Leasing Yıllığı ile birlikte hazırlanmaktadır. ABD'nin en büyük beş finansal kiralama pazarında ilk sırada kalmasına karşın, Ekipman Finansmanı Anketine (SEFA) göre ABD, yeni iş hacminde 2015 yılında % 11,10'dan 2016'da % 2,54'e yavaşlamıştır.

Çin, ABD'de en yüksek ikinci leasing pazarı olarak hızla yükselişini sürdürmüştür. 2016'da % 61,9'a yükselmiştir. Piyasanın büyümesi dikkat çekmekte ve finansal kiralama iç ekonomide önemli bir finansman seçeneği olarak görülmektedir.

İngiltere ve Almanya, dünyadaki üçüncü ve dördüncü en büyük leasing pazarları olarak konumlandırılmış ve Avrupa pazar toplamının % 42'sini oluşturmaktadır.

Japonya, 2016 yılında kira işlemlerinde % -1,3 ile küçük bir düşüş yaşamıştır. Ancak, Asya'nın Çin'in arkasındaki en büyük ikinci pazarı olmaya devam etmektedir (Global Leasing Report, 2018, <https://www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2018>).

3.1. Türkiye'de Finansal Kiralama Sektörü

Tablo1: Finansal Kiralama İşlemlerinin Sektörlere Göre Dağılım İcmali 2020 Yılı Sektör Verileri (Finansal Kurumlar Birliği, 2020, https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/31122020_FinansalKiralama_Sektor_Raporu-1993.pdf)

DÖNEMİ 01.01.2020-31.12.2020								
SÖZLEŞME ADEDİ 13,802	İşlem Adedi	Müşteri Adedi	BRÜT İŞLEM HACMİ Bin TL	BRÜT İŞLEM HACMİ PAY	KİRA ALACAĞI Bin TL	KİRA ALACAĞI PAY	BRÜT İŞLEM HACMİ Bin USD	BRÜT İŞLEM HACMİ Bin EUR
TARIM	634	530	633,219	2.7%	759,989	2.69%	89,542	78,251
Tarım, Ormancılık, Hayvancılık, Balıkçılık	611 23	514 16	610,868 22,351	2.6% 0.1%	736,218 23,771	2.61% 0.08%	86,372 3,170	75,388 2,864
İMALAT SANAYİ	6,320	5,159	11,627,224	49.5%	13,853,434	49.03%	1,631,384	1,428,139
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	137	90	360,269	1.5%	424,345	1.50%	51,440	45,219
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	198	168	390,601	1.7%	466,315	1.65%	54,847	47,886
Gıda, Meşrubat Ve Tütün Sanayi	506	349	482,567	2.1%	593,086	2.10%	67,578	58,659
Tekstil Ürünleri Ve Tekstil Sanayi	1,094	854	3,297,580	14.0%	3,868,761	13.69%	463,854	405,794
Deri Ürünleri Ve Deri Sanayi	52	42	36,457	0.2%	41,604	0.15%	5,219	4,622
Ağaç Ürünleri Ve Ağaç Sanayi	184	147	90,687	0.4%	106,301	0.38%	12,265	10,556
Kağıt Ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	273	196	692,472	2.9%	838,965	2.97%	97,734	85,981
Petrol Ür. Kömür Ür. San., Nükleer Yakıt	39	33	68,221	0.3%	82,298	0.29%	9,628	8,278
Sentetik Lif, Kimya Ürünleri Ve Kimya San.	243	136	449,367	1.9%	596,219	2.11%	64,003	56,230
Plastik, Kauçuk Ürünleri San.	654	483	914,719	3.9%	1,087,387	3.85%	126,666	110,132
Diğer Metal Dişi Madenler San.	313	209	371,870	1.6%	438,186	1.55%	52,144	45,752
İşlenmiş Madde Üretimi, Metal Ana San.	1,158	1,371	1,627,760	6.9%	1,912,313	6.77%	224,276	195,966
Techizat Ve Makina San.	513	392	684,138	2.9%	802,613	2.84%	95,866	83,861

Optik, Elektrik Aletler San.	152	107	238,870	1.0%	278,874	0.99%	32,336	28,866
Ulaşım Araçları San.	184	144	379,381	1.6%	449,056	1.59%	53,458	47,216
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	465	319	573,889	2.4%	692,478	2.45%	79,988	70,282
Su, Elektrik Gaz Kaynakları	157	118	968,376	4.1%	1,174,633	4.16%	140,082	122,837
HİZMET	6,039	4,951	10,305,671	43.9%	12,625,888	44.69%	1,453,632	1,267,125
İnşaat	2,481	2,492	4,078,865	17.4%	4,978,886	17.62%	573,401	498,078
Toptan Ve Per.Tic.Mot.Ar.Serv.Hzm.	1,305	868	1,560,010	6.6%	1,804,419	6.39%	219,434	191,508
Restoranlar Ve Otel	173	122	222,841	0.9%	259,860	0.92%	31,978	28,412
Haberleşme, Taşımacılık Depolama	573	427	1,025,740	4.4%	1,225,492	4.34%	143,599	125,718
Finansal Aracılık	135	61	348,927	1.5%	445,679	1.58%	48,461	42,135
A) Parasal Kurumlar	48	21	231,140	1.0%	297,220	1.05%	31,712	27,313
B) Diğer Finansal Araçlar	90	39	117,787	0.5%	149,798	0.53%	16,749	14,822
İşletme Faaliyetleri, Emlak Kom.Kiralama Ve	573	366	1,464,379	6.2%	1,766,675	6.25%	206,073	178,979
Kamu Yönetimi Zorunlu Sosyal Güvenlik Ve Savunma	7	10	14,942	0.1%	18,888	0.07%	2,002	2,396
Eğitim	76	34	24,324	0.1%	26,514	0.09%	3,298	2,849
Sağlık, Sosyal Hizm.	452	390	909,776	3.9%	1,197,645	4.24%	133,064	116,089
Diğer Toplumsal Sosyalve Kişisel Hizm.	234	165	588,060	2.5%	818,449	2.90%	83,443	73,468
İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	9	8	4,603	0.0%	5,009	0.02%	662	575
Uluslararası Örgüt Ve Kuruluşlar	21	8	63,204	0.3%	78,371	0.28%	8,217	6,919
TÜKETİCİ KONUT FİNANSMANI	699	699	843,302	3.6%	927,017	3.28%	118,149	102,565
DiĞER	109	55	69,141	0.3%	86,230	0.31%	10,094	8,763
GENEL TOPLAM	13,802	11,394	23,478,557	100.0%	28,252,557	100%	3,302,801	2,884,844

Yurt dışında gerçekleştirilen finansal kiralama işlemlerinde operasyonel finansal kiralama önemli paylara erişmiş olmasına rağmen Türkiye’de finansal kiralama işlemlerinde bir tek finansal kiralama olanı yürütülmektedir. Finansal kiralamanın bu iki temel türü önemsendiğinde, leasing işlemlerinin finansman işleviyle birlikte finansal kiralamayı kapsayan malın bakım onarım hizmetlerinin de yapıldığı, kiralama durumunun var olduğu ve bu yöntemin sık olarak kullanıldığı görülmektedir.

Türkiye’de finansal kiralama ile ilgili ilk düzenlemeler, 70 sayılı bankalara ait kanun hükmünde kararname 90. Maddesine istinaden çıkarılan 16/12/1983 tarih ve 83/7506 sayılı bakanlar kurulu kararında yapılmıştır. Yatırımlara ait ekipmanların elde edilmesi ise leasingin hukuki altyapısı 28/06/1985 yılında çıkan bir 3226 sayılı kanunla belirlenmiştir. İlk leasing kuruluşu 1986 yılında ortaya çıkmıştır. Ülkemizde 1986’dan bu yana finansal kiralamanın yatırımlardan aldığı pay devamlı artış göstermektedir. Fakat başka ülkelere bakıldığında finansal kiralamanın ülkemiz ekonomisindeki payı yeterli olmamaktadır. Toplam sabit sermaye yatırımları içinde finansal kiralamanın payı güçlenmiştir. Sanayi ülkelerinde %30 oranındayken bu oran Türkiye’de %10’un altında seyretmektedir. Ülkemizde finansal kiralamanın henüz keşfedilmemiş önemli bir gelişme potansiyeli bulunmaktadır (Türkiye’de Leasing&Faktoring, 2011, https://www.vergidegundem.com//tr/c/document_library/get_file?uuid=84bc03a9-c3f4-4f35-8c75-e89f55249260&groupId=10156).

3.2 Finansal Kiralama Kullanma Nedenleri ve Finansal Kiralama Uygulamalarında Yaşanan Problemler

Kuruluşların finansal kiralama seçimleri şirket büyüklüğüne göre değişiklik göstermektedir. Orta ölçekli kuruluşlar için finansal kiralamanın nakit yönetimini kolaylaştırması olarak ön plana çıkartırken, küçük ölçekli kuruluşlar maliyet, teminat gösterme zorunluluğu olmaması ve vergi avantajlarını seçme nedeninden önemli bir seçim sebebi oluşturmaktadır. Dünyada finansal kiralama seçen girişimcilerin durumları gözlemlendiğinde, geleneksel ve daha yaşlı girişimcilerin finansal kiralamayı seçmedikleri, yüksek eğitilmiş ve genç girişimcilerin ise finansal kiralama yöntemini daha fazla kullandığı görülmektedir. Kadın girişimcilerin ise finansal kiralamayı daha fazla kullandıkları incelenmiştir. Borç özkaynak oranı yüksek, gelişim hacmi yakalamış ya da nakit kullanmayı tercih edenler dışındaki aile şirketleri ise finansal kiralamayı seçmek istememektedirler. (Deloitte, 2015).

Ülkemizdeki KOBİ’lerin en önemli sorunu nakit ihtiyaçlarını uzun sürelerde karşılayamamaları olmaktadır. Finansal kiralama işlemleri buna benzer uzun süreli gereksinimlere yanıt veren bir sektör olmasından ötürü, KOBİ’ler için önem arz etmektedir. Ülkemizde finansal kiralama sektörünün daha büyük bir işlem hacmine ulaşması özellikle gelişme potansiyeli güçlü KOBİ’ler tarafında olumlu bir etki olarak görülmektedir (Garanti Leasing, (Garanti BBVA Leasing, 2020).

KOBİ’ler ticari krediler dışındaki başka finansman araçları ile daha fazla ile ilgilenmemektedirler. Ülkemizde özellikle 1980 yılı sonrasında ekonominin hareketlenmesi, girişimcilerin şirketlerini genişletmeleri ya da farklı yatırım alanlarını tercih etmeleri açısından karar almaya sevk etmiştir. Bu durumda

girişimcilerin yeterli ve daha az maliyetli finansman kaynakları bulamamaları sorun teşkil etmektedir. Bu anlamda finansal kiralama yöntemi (leasing), bu probleme ilave bir finansman kaynağı olarak görülmektedir. Günümüz dünyasında artış gösteren rekabet koşulları, KOBİ'leri satacakları veya üretecekleri mal veya hizmetleri en düşük maliyetle üretmeye ve pazarlamaya zorlamaktadır. Az bir maliyetle üretebilmenin bir seçeneği ise yeni finansman tekniklerinden faydalanarak kaynak maliyetini azaltmak olduğundan yeni bir finansman tekniği olan finansal kiralamanın KOBİ'lerde ne ölçüde yararlandığının bilinmesi önem teşkil etmektedir (Çondur, Evlimoğlu ve Bozdağlıoğlu, 2008: 2). Ekonomik koşulların gittikçe zorlaştığı günümüz dünyasında, yıkıcı rekabet koşulları altında faaliyet gösteren KOBİ'lerin finansal kiralama çalışmalarındaki gelişmelerinin, şirketlerin kendi faaliyetlerini ilerletmede ve ekonomik büyümede önemli faydaları olacağı öngörülmektedir.

Finansal Kiralama, ülkemizde önemli bir potansiyele sahip olmaktadır. Bunun yanı sıra; Türkiye'de leasing, büyüme sürecinde ciddi engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Kira piyasası, kiralayanlar ile aynı hızda artmaktadır. Sonuç olarak, rakiplere yol açan fazla sayıda kira arzı oluşmaktadır. Banka iştirakleri ve finansal kuruluşlar, ucuz finansman kaynakları nedeniyle özel sektör üzerinde rekabet avantajına sahip olmaktadır. Leasing, işlerinin yönetiminde kalifiye ve deneyimli insanların olması gerekmektedir. Leasing, uzman bir işletme olmakla birlikte üst yönetimi oluşturan kişilerin muhasebe, finans, hukuk ve karar alanlarında uzmanlığa sahip olmaları gerekmektedir (MBA Knowledge Base, 2020).

4. SONUÇ

Girişimcilere daha faydalı ve ucuz kaynak yönlendirmek için mevduat toplamayan şirketler olan finansal kiralama kuruluşları bankalara göre, dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, daha esnek kurallar, denetimler ve düzenlemelere ihtiyaç duymaktadır. Ülkemizde, finansal kiralamanın sağlam hukuki temele oturtulması amacıyla bir takım hukuki düzenlemeler yapıldıysa da, bu düzenlemeler yeterli olmamaktadır. Bu nedenle tekrar gözden geçirilerek daha kapsamlı bir Finansal Kiralama Kanunu oluşturulması düşünülmüştür. Araştırmada finansal kiralamanın, Türkiye'de yoğunlukla küçük ve orta ölçekli kuruluşlar tarafından tercih edildiği görülmektedir. Teşvik işlemlerinin küçük işletmeleri de kapsayacak şekilde düzenlenmesi bu tarz işletmelerde finansman tekniği olarak finansal kiralamayı tercih etmelerine olanak sağlayacaktır. İşletmelerin finansmanı, işletmelerin öncelikli olarak dikkat etmesi gereken bir konu olmalıdır. Özellikle artan kriz riskleri ile beraber bu mesele çok daha önemli bir hale gelmektedir.

KAYNAKÇA

Advantages and Disadvantages of Leasing, <https://efinancemanagement.com/sources-of-finance/advantages-and-disadvantages-of-leasing> (Erişim Tarihi:02.01.2019).

Akgüç Ö., Finansal Yönetim, Muhasebe Enstitüsü Yayını, İstanbul, 1998.

Akıncı K., "Leasing (Finansal Kiralama) ve KDV Finansman Avantajı", Vergi Dünyası Dergisi, 2000, No:147, 117-120.

Altop A., Özellikle Taşınır Yatırım Mallarına İlişkin Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Ankara, 1990.

Çondur, F., Evlimoğlu, U. ve Bozdağlıoğlu, E. Y. (2008). Finansal Yenilikler Kapsamında Leasingin Kobi'lerde Kullanımına İlişkin Bir Araştırma, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2008, Cilt:4, No:2-4, 1-26.

Deloitte, Türkiye leasing sektörü Sürdürülebilir büyüme yolunda adımlar, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/financial-services/turkiye-leasing-sektoru-surdurulebilir-buyume-yolunda-adimlar.pdf>, (Erişim Tarihi: 03.01.2019).

FİDER, Finansal Kiralama İşlemlerinin Sektörlere Göre Dağılım İcmali 2020 Yılı Sektör Verileri (Finansal Kurumlar Birliği, 2020, https://www.fkb.org.tr/Sites/1/upload/files/31122020_FinansalKiralama_Sektor_Raporu-1993.pdf) (Erişim Tarihi: 10.01.2021).

Garanti BBVA Leasing, "Kobiler İçin Leasing" <https://www.garantibbvaleasing.com.tr/tr/kobiler-icin-leasing> (Erişim Tarihi: 03.01.2019).

Global Leasing Report 2018, <https://www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2018> , (Erişim Tarihi: 03.01.2019).

Hossain, M. M. (2013). Leasing: An Alternative Financing Mechanism for SMEs. ABC Journal Of Advanced Research, 2(1), 66-82.

Karakoç G., “Finansal Kiralama (Leasing) Őirketlerinin Özellikleri ve 4842 sayılı KanunÇerçevesinde Vergisel Boyutları”, Vergi Raporu Dergisi, 2003, No:65, 75-90.

Kocaağa, K. Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmesi, Ankara, 1999.

Köteli M.A., Karşılaştırmalı Hukuk ve Türk Hukukunda Finansal Kiralama, Kazancı Yayınevi, İstanbul, 1991.

Leasing (Finansal Kiralama), www.deu.edu.tr/userweb/yasemin.yeginboy/dosyalar/leasing.ppt (Erişim Tarihi:20 12.2018).

MBA Knowledge Base, <https://www.mbaknol.com/business-finance/problems-of-leasing/>, (Erişim Tarihi: 03.01.2019).

Muhasebe Dersleri, <http://www.muhasabedersleri.com/dis-ticaret/leasing.html> (Erişim Tarihi: 10.12.2018).

Türkiye’de Leasing&Factoring,
https://www.vergidegundem.com//tr/c/document_library/get_file?uuid=84bc03a9-c3f4-4f35-8c75-e89f55249260&groupId=10156 (Erişim Tarihi:03.01.2019).